

JAK VYHODNOTIT MÍRU

PARTICIPACE

DĚTÍ

”

Indikátory
pro vyhodnocení
pochopení práva dětí a
mladých dospělých do
18 let podílet se na
oblastech
zasahujících do jejich
životů

Council of
Europe Children's Rights Division
and Youth Department

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

JAK VYHODNOTIT MÍRU

PARTICIPACE DĚTÍ

”

Indikátory pro
vyhodnocení
pochopení práva dětí a
mladých dospělých do
18 let podílet se na
oblastech zasahujících
do jejich životů

OBSAH

Předmluva.....	5
Úvod	6
Návod k použití Nástroje	6
INDIKÁTORY	6
ZDROJE DAT	6
KRITÉRIA POSUZOVÁNÍ	6
DISAGREGACE	6
PŘEHLED	7
Ochrana práva na participaci	8
Ústava a legislativa zahrnují zákonnou ochranu uplatňování práva na účast na rozhodovacích procesech pro děti a mladé lidi	8
Právo dětí a mladých lidí na participaci na rozhodovacích procesech je jednoznačně zahrnuto do multioborové národní strategie	10
Existuje nezávislá, zákonem ustanovená instituce ochraňující práva dětí.....	12
Existují mechanismy, které umožňují dětem bezpečně využívat právo na účast v právních a administrativních úkonech	14
Jsou zavedeny dětem přátelské postupy pro vyřizování stížností ³	16
Podpora práva na participaci dětí.....	18
Vzdělávací programy pro odborníky, kteří pracují s dětmi, zahrnují informace o právu dětí podílet se na rozhodovacích procesech	18
Dětem jsou poskytovány informace k právu na participaci	20
Vytvoření prostoru pro participaci	22
Děti jsou zastoupeny na veřejných fórech, a to v rámci jejich vlastních organizací, ve školách, na úrovni lokální a regionální samosprávy a v národních institucích	22
Lokálně poskytované služby mají nastavené mechanismy pro získávání zpětné vazby od dětí .	24
Podporu má účast dětí na monitoringu dodržování Úmluvy (vč. Stínového reportingu CRC) a relevantních nástrojů a konvencí RE	26
Příloha 1	28
PŘEHLED 9 ZÁKLADNÍCH POŽADAVKŮ NA ZAJIŠTĚNÍ EFEKTIVNÍ A ETICKÉ PARTICIPACE A NA NĚ NAVÁZANÉ BENCHMARKY	28
Příloha 2	32
PROFIL ZEMĚ: ŠABLONA PRO ZPRÁVU O PROGRESU ZEMĚ V RÁMCI HODNOCENÍ	32

Předmluva

Dětská participace na rozhodovacích procesech, které se jich osobně dotýkají, získala v posledních letech na důležitosti. Naslouchání názoru dětí a mladých lidí se dnes považuje za zásadní pro budování jejich lidské důstojnosti a zdravý vývoj.

Rada Evropy dětem dovolila podílet se na svých vlastních aktivitách a snažila se je povzbudit v jejich zapojení. Děti získaly možnost vyjádřit se k dokumentům, které se jich osobně dotýkají, což se stalo velmi obohacujícím a prospěšnou zkušeností pro všechny zapojené. Jedním ze zásadních příkladů byla příprava Strategie Rady Evropy k Právům dítěte (2012–2015).

Od samotného začátku se děti zapojily rovněž do příprav doporučení Rady ministrů pro členské státy týkající se právě participace dětí a mladých dospělých do 18 let, která byla předložena v roce 2012. Názory dětí byly velmi pečlivě analyzovány, neboť nám umožnili získat vhled do reality – mnohdy spíše do frustrací – kterým dítě čelí, když komunikuje nebo funguje se světem řízeným dospělými. Tato doporučení nyní tvoří kostru a vodítko mnoha odborů pracujících v rámci ER.

Kromě dětí bychom za velmi cenné názory rádi poděkovali rovněž mnoha partnerům, kteří se na předloženém Nástroji pro měření dětské participace podíleli: jsou mezi nimi mezinárodní organizace, občanská společnost, akademici a mládežnické a rodičovské asociace.

Všichni nahlížíme na Úmluvu o právech dítěte jako na zdroj inspirace, a to zejména na článek 12, který se vztahuje k respektu vůči názorům dítěte. Celkovým cílem Všeobecných doporučení ke článku 12 je podpořit jednotlivé státy v jeho efektivní implementaci. A to je okamžik, kdy tento Nástroj přichází na scénu: přináší metodu (na celoevropské úrovni) pro usnadnění a podpora implementace práva dítěte na participaci.

Tento Nástroj je tedy dalším krokem v rámci naší podpory jednotlivých členských zemí v tom, aby dětskou participaci zařadili do všech oblastí. Autoři zajistili, aby se úkol ověření, sběru dat a jejich analýzy, stal pro jednotlivé administrativy méně náročný. Doufáme, že Nástroj pomůže identifikovat aktuální postup v oblasti dětské participace v jednotlivých členských zemích.

Jedno z dětí, které se na přípravě Nástroje podílelo míní, že “dospělí podceňují názor dětí a nechápou přínosy jejich zapojení do rozhodovacích procesů”. Naším úkolem tedy je pomoci dospělým, aby dokázali ocenit a pochopit, jak obohacující tyto názory mohou být a zároveň zajistit, aby se participace dětí stala pravidlem, a ne jen výjimkou.

Snežana Samardžić-Marković
Director General of Democracy

Úvod

Tento nástroj nabízí specifické a měřitelné indikátory, se kterými mohou jednotlivé členské země měřit vlastní postup při implementaci Doporučení CM/Rec (2012)2 Výboru ministrů Členským zemím pro participaci dětí a mladých dospělých do 18 let. Toto Doporučení vnímá Článek 12 (respektovat názory dítěte) jako základní právo a obecný princip Úmluvy o právech dítěte UN (UNCRC), úmluvy lidských práv, která byla podepsána všemi členskými státy. Článek 12, coby obecný princip, musí vest implementaci všech dalších práv dítěte, protože je propojen nejen s dalšími 3 obecnými principy UNCRC, tj. Článek 2 (právo nebýt diskriminován), Článek 3 (prvotní zvážení nejlepšího zájmu dítěte) a Článek 6 (právo na život, přežití a rozvoj), ale rovněž s Článkem 5 (podpora rodičů a rozvoj schopností dítěte), Článek 13 (právo vyjádřit se), Článek 15 (právo se sdružovat) a Článek 17 (právo na informace). Doporučení RE (2012)2 definuje participaci takto “děti nebo skupiny dětí mají právo, prostředky, prostor, příležitost a tam, kde je to nutné rovněž podporu, ke svobodnému vyjádření svých názorů, k tomu být vyslyšeny a přispět tak k rozhodovacím procesům, které se jich bezprostředně týkají. K jejich názorům bude přihlíženo v souladu s jejich věkem a vyspělostí”.

Přijetí Doporučení (2012)2 je důkazem důležitosti, kterou členské země přikládají participaci dětí na rozhodovacích procesech. Nicméně, i přesto, že dětská participace je základní hodnotou uvedenou jak v tomto Doporučení i UNCRC a zároveň je předpokladem její efektivní implementace, je pro jednotlivé Členské státy náročné identifikovat procesy, které mají vest k dosažení tohoto cíle. Objevilo se několik úspěšných pokusů pro vytvoření srozumitelných indikátorů, které mohou Členské státy použít pro evaluaci jejich aktuální situace na tomto poli. Tento nástroj nabízí 10 základních indikátorů, které se problematice věnují spíše napříč tématy než monotematicky a reflektují tak 3 širší opatření obsažené v Doporučení:

- ▶ Opatření pro ochranu práva na participaci
- ▶ Opatření na podporu práva na participaci
- ▶ Opatření na vytvoření prostoru pro participaci

V návaznosti na to každé z nich má vliv na mnohé oblasti státní správy a každá z oblastí státní správy bude zodpovědná za mnoho z těchto indikátorů. Např. MŠMT se bude věnovat opatřením ze všech tří oblastí.

Nástroj jednotlivým státům umožní:

- ▶ Zvýšit povědomí a pochopení právu dětí na participaci
- ▶ Vyhodnotit dosavadní implementaci těchto práv
- ▶ Identifikovat opatření nutná k dosažení dalšího souladu
- ▶ Identifikovat a sdílet dobrou praxi
- ▶ Měřit progres

Cílem Nástroje je podpořit státy v dosažení cílů Doporučení (2012)2 a tím dodržet své závazky vůči dětem. Bude rovněž velmi cenným nástrojem pro reporting Radě pro práva dětí ohledně postupu těchto zemí při implementaci Článku 12. Je zřejmé, že jednotlivé indikátory budou vyžadovat sběr dat, která nejsou aktuálně dostupná. Mohou rovněž vyžadovat dodatečné analýzy již existujících dat. Je nepravděpodobné, že by se to podařilo v krátkém časovém období. Je proto potřeba chápat postup vedoucí k cíli jako postupný proces.

Věříme, že jednotlivé státy budou tento Nástroj sdílet napříč ministerstvy, na úrovni lokální samosprávy, v rámci soudního systému, s odbornou veřejností, zástupci akademické obce a občanské společnosti a s organizacemi, které pracují s dětmi a mladými lidmi. Čím otevřenější přístup bude k rozšíření Nástroje, tím větší bude jeho dopad na transformaci práv dětí na to být slyšeny.

Návod k použití Nástroje

Nástroj nabízí obecný rámec nutný k pochopení jednotlivých indikátorů a nabízí krátký návod, jak měřit postup jejich implementace.

INDIKÁTORY

— Každý z 10 indikátorů je popsán a doplněn krátkým odstavcem vysvětlujícím, jak by měl být chápán a co zahrnuje. Všechny jsou zařazeny do kategorie buď strukturálních nebo procesních indikátorů:

- **Strukturální indikátory** znamenají závazek k přijetí opatření. Vztahují se k existenci institucí a politik, které jsou v souladu s Úmluvou a standard Rady Evropy a k výkonu práva dětí na participaci.
- **Procesní indikátory** se vztahují k prokázané snaze a aktivitě, které následují po závazku. Obecně se zaměřují na specifické aktivity, zdroje nebo iniciativy, které zajišťují práva dětí na participaci.

— Strukturální a procesní indikátory jsou stavebními kameny, které členské země potřebují k tomu, aby mohli implementovat Doporučení (2012)2. Je důležité, aby členské země zpracovaly tyto indikátory dříve, než přistoupí ke třetí kategorii indikátorů, kterými jsou indikátory výstupů. Tyto se vztahují k výsledným a měřitelným změnám v realizaci práva dětí na participaci. Z tohoto důvodu Nástroj neobsahuje výsledkové indikátory. Věříme, že až bude k dispozici více údajů, které členské země potřebují pro měření reální implementace a kvality participace dětí, stanou se indikátory výstupů součástí nové verze Nástroje.

ZDROJE DAT

— Pod každým z indikátorů jsou uvedeny možné zdroje informací/dat, ačkoli jejich dostupnost bude země od země odlišná. Získat podklady pro některé z indikátorů bude samozřejmě snazší než pro jiné. Mělo by být např. vcelku snadné určit, zda je k dispozici specifická legislativa nebo politika. Náročnější je pak zjistit, zda vzdělávání odborníků v jednotlivých resortech obsahuje moduly o Úmluvě a její aplikaci do praxe. Pro některé indikátory bude navíc nutné zajistit kvalitativní výzkum, aby se prokázalo, zda jsou naplňovány, či nikoli. Nicméně, díky partnerství s hlavními stakeholdery by mělo být možné získat informace relevantní pro posouzení, zda je indikátor naplněn.

KRITÉRIA POSUZOVÁNÍ

— Každý indikátor je doplněn o 4 kritéria, která se hodnotí na škále 0-3. Je nutné zdůraznit, že tento nástroj neslouží ke srovnávání jednotlivých států, ale měl by jim sloužit k měření jejich progresu při plnění jejich závazků vůči dětem. Proto je nutné poskytovat otevřené a přesné informace o poznatcích získaných v průběhu posuzování jednotlivých kritérií.

DISAGREGACE

— Pro každý z indikátorů by členský stát měl zvážit, jaká je situace dětí v krizových situacích. Existuje mnoho skupin dětí, u kterých je riziko, že nebudou mít možnost uplatňovat své právo na vyjádření: např. mladší děti, děti se zdravotními omezeními, romské děti a děti z minoritních skupin obyvatel, chudé děti, děti z venkovských oblastí a děti v ústavní péči. Dostupnost neagregovaných dat je důležitá, neboť poukazuje na možné rozdíly v rozsahu, v jakém mohou jednotlivé skupiny dětí vyjádřit své názory tak, aby byly brány vážně. Členskými zemím je doporučeno, aby analyzovaly dostupná data a zjistily, zda existují nástroje, které přímo či nepřímo vylučují některé skupiny dětí z jejich práva na vyjádření a zároveň, zda mají všechny děti stejný přístup ke svému právu na vyjádření.

PROFIL ZEMĚ

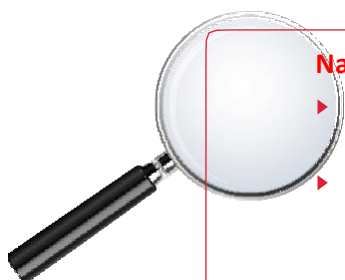
— Příloha 2 je vzorem pro vyplnění profilu příslušné země. Obsahuje shrnutí výsledků hodnocení země, která Nástroj použila. Obsahuje rámec, do kterého země zanesou výstupy hodnocení tak, aby se zdůraznily příklady dobré praxe a identifikovat opatření, které plánuje daná země dále přijmout. Všem zemím se důrazně doporučuje, aby tento profil vyplnily pro vlastní potřebu a zároveň jej odeslali Divizi dětských práv u Rady Evropy. Divizi zajímá, jak je Nástroj používán a na základě jeho vyhodnocení může sdílet dobrou praxi a metody, které jednotlivé země využívají pro podpora dětské participace na rozhodovacích procesech.

PŘEHLED

Ochrana práva na participaci	
1	Ústava a legislativa zahrnují zákonnou ochranu uplatňování práva na účast na rozhodovacích procesech pro děti a mladé lidi
2	Právo dětí a mladých lidí na participaci na rozhodovacích procesech je jednoznačně zahrnuto do multioborové národní strategie
3	Existuje nezávislá, zákonem ustanovená instituce ochraňující dětská práva
4	Existují mechanismy, které umožňují dětem bezpečně využívat právo na účast v právních a administrativních úkonech
5	Jsou zavedeny dětem přátelské postupy pro vyřizování stížností
Podpora práva na participaci	
6	Vzdělávací programy pro odborníky, kteří pracují s dětmi, zahrnují informace o právu dětí podílet se na rozhodovacích procesech
7	Dětem jsou poskytovány informace k právu na participaci
Vytvoření prostoru pro participaci	
8	Děti jsou zastoupeny na veřejných fórech, a to v rámci jejich vlastních organizací, ve školách, na úrovni lokální a regionální samosprávy a v národních institucích
9	Lokálně poskytované služby mají nastavené mechanismy pro získávání zpětné vazby od dětí
10	Podporu má účast dětí na monitoringu dodržování Úmluvy (vč. Stínového reporting CRC) a relevantních nástrojů a konvencí RE

Ochrana práva na participaci

1	Ústava a legislativa zahrnují zákonnou ochranu uplatňování práva na účast na rozhodovacích procesech pro děti a mladé lidi
Definice	Nezpochybnitelný závazek k dodržování práva dětí na rozhodovacích procesech ve věcech, které se jich dotýkají, by měl být zakotven v základní legislativě. Obzvláště jasným indikátorem závazku členského státu k zajištění práva dětí být slyšeny je ukotvení jejich práva na participaci v Ústavě daného státu. Právní závazky, které upravují právo dětí na participaci by měly být doprovázeny požadavkem, aby názor dítěte byl posuzován v souladu s jeho věkem a schopnostmi a s ohledem na jeho nejlepší zájem. Tento závazek by měl být součástí zejména zákonů, které se bezprostředně týkají dětí, hlavně pak: ▶ Školy a vzdělávání, např. prostřednictvím povinného zavedení školských rad ▶ Ochrana a péče o děti, adopční procesy ▶ Péče/ochrana a přístup v rodinných záležitostech ▶ Rodinné rozhodovací procesy ▶ Zdravotní péče a souhlas s léčbou ▶ Postupy v oblasti imigrace a azylového řízení ▶ Trestně-právní řízení
Zdroj informací (pouze orientační)	Ústava; Klíčové právní a politické nástroje v oblasti rodinného práva, ochrany dětí, vzdělávání, zdravotnictví, trestně-právní a imigrační.
Hodnotící kritéria	Postup plnění indikátoru je možné měřit prostřednictvím následujících kritérií: 0 = Neexistují žádné právní normy, které by dětem umožňovaly vyjádřit vlastní názor, kterému je zároveň přikládána příslušná váha 1 = Existuje právní nárok dětí na vyjádření vlastního názoru alespoň ve dvou uvedených oblastech 2 = Existuje právní nárok dětí na vyjádření vlastního názoru alespoň ve čtyřech z uvedených oblastí 3 = Existuje jasný právní nárok dětí na vyjádření vlastního názoru, kterému je přikládána příslušná váha. Tento nárok je ustanoven v Ústavě a minimálně v šesti z uvedených oblastí

Na co se zaměřit u ohrožených dětí:

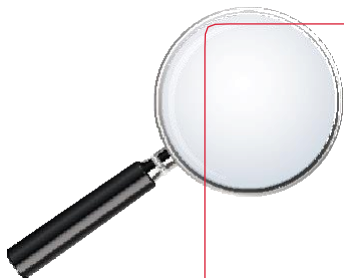
- ▶ Existují nějaká omezení u práva dětí na vyjádření vlastního názoru na základě věku/postižení/zranitelnosti apod.?
- ▶ Je potřeba věnovat pozornost rovněž formálnímu právu dětí na participaci v alternativních postupech soudních řízení, jako jsou např. alternativní urovnání sporů (mediace aj.) v kterékoli z výše uvedených oblastí.

Analytické poznámky	K posouzení vašeho souladu s tímto indikátorem můžete využít následující tabulku:			
	Oblast	Právo dítěte vyjádřit vlastní názor je právně ošetřeno (označte všechny možnosti)		
		ANO	NE	NEVÍM
	Školy a vzdělávání, např. prostřednictvím povinného zavedení školských rad			
	Ochrana dětí, péče o děti a adopční procesy			
	Péče/ochrana a přístup v rodinných záležitostech			
	Rodinné rozhodovací procesy			
	Zdravotní péče/souhlas s léčbou			
	Postupy v oblasti imigrace a azylového řízení			
	Trestně-právní řízení			
Komentáře	Dobrá praxe: Zde prosím popište všechny pozitivní příklady, které se vám podařilo identifikovat jako efektivní a kvalitní příklady participace dětí Na čem je potřeba pracovat: Popište všechny oblasti, které vyžadují zlepšení			
Další kroky	Popište, jaké další kroky učiníte pro posílení tohoto indikátoru			

Komentáře	Dobrá praxe: Zde prosím popište všechny pozitivní příklady, které se vám podařilo identifikovat jako efektivní a kvalitní příklady participace dětí Na čem je potřeba pracovat: Popište všechny oblasti, které vyžadují zlepšení
------------------	---

Další kroky Popište, jaké další kroky učiníte pro posílení tohoto indikátoru	
---	--

2	Právo dětí a mladých lidí na participaci na rozhodovacích procesech je jednoznačně zahrnuto do multioborové národní strategie
Definice	Participace dětí by měla být výslovně zařazena do vládní strategie implementace, monitoringu a vyhodnocování Úmluvy a nástrojů a konvencí Rady Evropy. Měla by zahrnovat konkrétní cíle, indikátory postupu a rozpočet na její implementaci.
Zdroj informací (pouze orientační)	Národní a lokální politika a programové nástroje.
Kritéria posuzování	Postup plnění indikátoru je možné měřit prostřednictvím následujících kritérií: 0 = Neexistuje strategie týkající se práv dětí 1 = Existují pouze dílčí odkazy na práva dětí v rámci širší strategie týkající se lidských práv 2 = V rámci multioborové strategie týkající se práv dětí existují odkazy na právo na participaci 3 = V rámci multioborové strategie týkající se práv dětí je jasný a souvislý důraz na právo dětí a mladých lidí na participaci v procesech, které se jich týkají. Součástí strategie jsou stanoveny jasné cíle, určené hlavní zodpovědnosti (např. ministerstvo „dětí a mladých lidí“) a jsou vyhrazeny dostatečné prostředky na její implementaci.

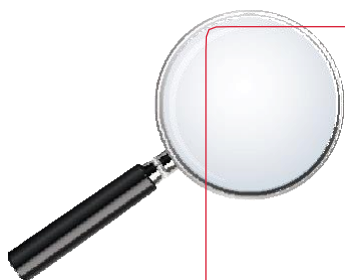

Na co se zaměřit u ohrožených dětí:

- ▶ Je implementace dětské participace v rámci Národní strategie zajištěna na úrovni národní, nebo existují lokální rozdíly?
- ▶ Věnuje se všem dětem, nebo jsou některé děti v určitých situacích vyloučeny?
- ▶ Zahrnuje Strategie ministerstva zodpovědná za zdravotnictví, školství, sociální oblasti, juvenilem justici, ochranu práv dětí, sport, kulturu, životní prostředí, dopravu a finance?

Analytické poznámky	
Komentáře	Dobrá praxe: Zde prosím popište všechny pozitivní příklady, které se vám podařilo identifikovat jako efektivní a kvalitní příklady participace dětí Na čem je potřeba pracovat: Popište všechny oblasti, které vyžadují zlepšení
Další kroky Popište, jaké další kroky učiníte pro posílení tohoto indikátoru	

Definice	Zákonem je ustanovena a chráněna pozice dětského ombudsmana nebo komisaře, který má specifický mandát a potřebné zdroje (kancelář, zaměstnance, rozpočet) k tomu, aby jménem dětí rozšiřoval povědomí o oblasti jejich práv a věnoval se oblastem, které je mohou ohrožovat. Dětský ombudsman může existovat samostatně nebo pracovat jako součást širšího lidskoprávního institutu. Každopádně však musí být nezávislý na vládě a nesmí být omezován nebo ovlivňován specifickou politickou agendou, ale naopak, musí být schopen reagovat na hlavní problémy identifikované samotnými dětmi.
Zdroj informací (pouze orientační)	Národní zákony Kancelář dětského ombudsmana Evropská síť dětských ombudsmanů (ENOC) Kvalitativní výzkum
Hodnotící kritéria	Postup plnění indikátoru je možné měřit prostřednictvím následujících kritérií: 0 = Není ustanoven úřad dětského ombudsmana (dále rovněž DO) 1 = Úřad DO je ustanoven, ale není chráněn samostatným zákonem 2 = Úřad DO je ustanoven a chráněn samostatným zákonem 3 = Úřad DO je ustanoven a pracuje v souladu s Pařížskými principy ¹

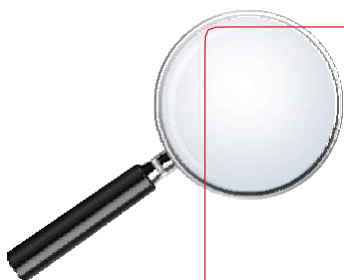

Na co se zaměřit u ohrožených dětí:

- ▶ Existují nějaké podmínky nebo limity v přístupu k DO? Např. na základě národnosti, věku, postavení imigranta, socio-ekonomickým podmínkám nebo na základě viktimizace dítěte?
- ▶ Jsou nastaveny nástroje, jak usnadnit přístup k DO pro děti na okraji společnosti nebo děti ohrožené sociální exkluzí?
- ▶ Jsou k dispozici data, na základě kterých lze zjistit, jaké děti se obracejí na institut DO? Např. na základě národnosti, věku, znevýhodnění apod.?

1. The "Paris Principles" are available in the Annex of the UNGA resolution A/RES/48/134, 85th plenary meeting, 20 December 1993: www.un.org/documents/ga/res/48/a48r134.htm

Definice	Materiál „Pokyny pro zajištění dětem přátelské spravedlnosti“, který zpracovala RE upravuje, s čím by se měly setkat děti, pokud se stanou součástí právního systému. Měly by: ▶ Být informovány o svých právech ▶ Mít bezplatný přístup k právnímu zastoupení ▶ Být vyslyšeny a brány vážně ▶ Dostat veškerá rozhodnutí, která se jich týkají v takové formě, aby jim byly schopny porozumět Tato pravidla by měla být aplikována ve všech následujících právních a administrativních řízeních: ▶ Trestní řízení bez ohledu na to, zda jsou v něm účastny jako pachatelé, oběti nebo svědci daného trestného činu ▶ Řízení v rámci rodinného práva ▶ Řízení týkající se SPOD ▶ Imigrační řízení
Zdroj informací (pouze orientační)	Klíčové právní a politické nástroje z oblasti právních a administrativních řízení Monitorovací zprávy a závěrečné zprávy týkající se Úmluvy ve vazbě na implementaci článku 12 Zprávy týkající se efektivity a kvality právního systému vydávané Evropskou komisí pro Efektivní justici Průzkumy agentury Eurobarometer – zde mohou být zahrnuty specifické otázky/sady otázek, týkající se této oblasti (např. v sekci „Zapojení mladých do rozhodovacích procesů“)² Data FRA a Evropské komise na téma dětem přátelské justice
Hodnotící kritéria	Postup plnění indikátoru je možné měřit prostřednictvím následujících kritérií: 0 = Děti nemají přístup do právních řízení 1 = Pravidla uvedená výše jsou aplikována v rámci jednoho z vyjmenovaných řízení 2 = Pravidla uvedená výše jsou aplikována v rámci dvou z vyjmenovaných řízení 3 = Pravidla nastavení dětem přátelské justice jsou implementována do právních a administrativních postupů

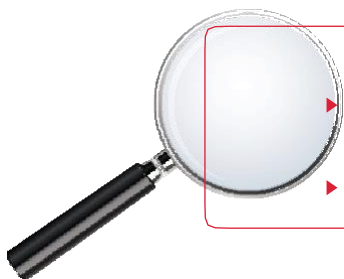

Na co se zaměřit u ohrožených dětí:

- ▶ Existují nějaké podmínky nebo limity v přístupu k této podpoře? Např. na základě národnosti, věku, postavení imigranta, socio-ekonomickým podmínkám nebo na základě viktimizace dítěte?
- ▶ Jsou nastaveny nástroje, jak usnadnit přístup dětem přátelské justice pro děti na okraji společnosti nebo děti ohrožené sociální exkluzí?
- ▶ Jsou k dispozici data, na základě kterých lze zjistit, jaké děti se nejčastěji stávají účastníky právních či administrativních řízení? Např. na základě národnosti, věku, znevýhodnění apod.?

2. http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/quali/ql_right_child_sum_en.pdf

Definice	Postupy pro podání stížnosti tak, jak je upravuje zákon, jsou připraveny v dětem přátelském formátu a jsou jim snadno dostupné zejména v následujícím prostředí: ▶ Škola a vzdělávací systém ▶ SPOD ▶ Zdravotní systém ▶ Trestní řízení ▶ Rodinné zákony ▶ Imigrační řízení Aby je bylo možné označit za dětem přátelské, musí postupy pro podávání stížností zahrnovat následující podmínky: ▶ Jsou bezpečné a snadno dostupné ▶ Dětem jsou dostupné takové informace a podpora, aby mohli podat stížnost ▶ Všechny informace (letáky, brožury, plakáty, weby apod.) jsou připraveny ve formátech odpovídajících věku a schopnostem dětí a jsou umístěny tak, aby byly pro děti snadno dostupné ▶ Jsou dobře připravené a funkční mechanismy následných opatření, doporučení a odpovědí na vznesené stížnosti. Tyto mechanismy pak umožňují doložit změny, ke kterým na základě podaných stížností došlo ▶ Reakce na stížnost jsou předány přímo dětem, a to v rámci rozumné lhůty a způsobem, který je vhodný pro daný věk a/nebo kognitivní schopnosti
Zdroj informací (pouze orientační)	Národní zákony Základní právní a politické nástroje z oblasti rodinného práva, vzdělávání, zdravotnictví, juvenilní justice, sociálních služeb, bytové a imigrační politiky Kvalitativní průzkum (akademická obec a NNO)
Hodnotící kritéria	Postup plnění indikátoru je možné měřit prostřednictvím následujících kritérií: 0 = Neexistuje žádný mechanismus pro podávání stížností ve výše uvedených oblastech 1 = Dětem přátelské postupy jsou dostupné ve dvou z výše uvedených oblastí 2 = Dětem přátelské postupy jsou dostupné ve čtyřech z výše uvedených oblastí 3 = Dětem přátelské postupy pro podání stížnosti jsou zaručeny zákonem a jsou snadno dostupné všem dětem ve všech výše uvedených oblastech. Děti mají k dispozici informace o svém právu na podání stížnosti. Dětem je poskytnuta veškerá pomoc a podpora, aby mohli podat stížnost ve formě odpovídající jejich věku a schopnostem.

Na co se zaměřit u ohrožených dětí:

- ▶ Jsou postupy pro podávání stížností upraveny tak, aby odpovídalo věku, jazyku, schopnostem a zdravotním omezením dětí?
- ▶ Jsou k volně k dispozici?

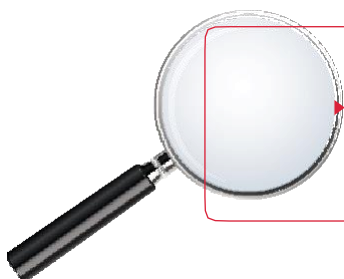
3. For more information on child friendly and quality participation, see Appendix One, *Basic Requirements for Quality Participation*, for an overview of the measures necessary to achieve a child friendly complaints procedure.

Podpora práva na participaci dětí

6

Vzdělávací programy pro odborníky, kteří pracují s dětmi, zahrnují informace o právu dětí podílet se na rozhodovacích procesech

Definice	Do vzdělávacích osnov pro profesionály, kteří budou pracovat s dětmi nebo pro děti, je zařazen blok o právu dětí na participaci. Toto, na důkazech založené vzdělávání se zaměřuje na takový přístup, který kromě získávání znalostí zdůrazňuje učení se a využívání kompetencí. Člověk, který má dostatek kompetencí dokáže přenést své znalosti do výkonu specifického úkolu nebo vyřešení problému. Je schopný přenášet tuto schopnost na řešení různých situací. Vyberte a vyhodnoťte situaci u šestice z níže uvedených profesních skupin z následujícího seznamu: ▶ učitelé ▶ právníci ▶ soudci ▶ policie ▶ sociální pracovníci ▶ zdravotníci ▶ imigrační pracovníci ▶ pečovatelé a ústavní pracovníci ▶ pracovníci věznic ▶ vedoucí/pracovníci, kteří pracují s dětmi a mladými lidmi ▶ zaměstnanci státní správy a samosprávy
Zdroj informací (pouze orientační)	Národní akreditované vzdělávací programy pro budoucí profesionály z výše uvedeného seznamu Kvalitativní výzkum zaměřený na získávání kompetencí v oblasti participace dětí u výše uvedených profesních skupin Vládní odbory, univerzity a vzdělávací instituce
Hodnotící kritéria	Postup plnění indikátoru je možné měřit prostřednictvím následujících kritérií: 0 = Velmi omezené nebo žádné vzdělávání zaměřené na participaci dětí 1 = Na kompetencích postavené vzdělávání je součástí učebních osnov minimálně jedné profesní skupiny 2 = Na kompetencích postavené vzdělávání je součástí učebních osnov minimálně tří profesních skupin 3 = Na kompetencích postavené vzdělávání je součástí učebních osnov minimálně šesti profesních skupin

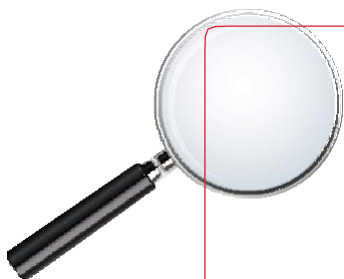

Na co se zaměřit u ohrožených dětí:

- ▶ Zahrnuje toto vzdělávání rovněž odlišné zkušenosti a potřeby dětí, např. je citlivé v otázkách gender, etnicity, zdravotních omezení, věku, víry, národnosti a jazykových schopností?

Analytické poznámky	K posouzení vašeho souladu s tímto indikátorem můžete využít následující tabulku:			
	Profesní skupina	Vzdělávání na téma práv dětí je součástí profesního vzdělávání (Označte všechny možnosti)		
		ANO	NE	NEVÍM
	Profese jedna			
	Profese dva			
	Profese tři			
	Profese čtyři			
	Profese pět			
	Profese šest			
Komentáře	Dobrá praxe: Zde prosím popište všechny pozitivní příklady, které se vám podařilo identifikovat jako efektivní a kvalitní příklady participace dětí			
	Na čem je potřeba pracovat: Popište všechny oblasti, které vyžadují zlepšení			
Další kroky	Popište, jaké další kroky učiníte pro posílení tohoto indikátoru			

Definice	Vládní instituce a instituce, které dětem poskytují klíčové služby, jsou povinny poskytovat informace o právu dětí a mladých dospělých na participaci na rozhodovacích procesech, a to včetně např. informací na právo na podání stížnosti, právních procesech a příležitosti podílet se v rámci vlastních organizací, stejně jako na rozhodovacích a plánovacích procesech, které se jich bezprostředně týkají. Tyto informace jsou poskytovány v dětem přátelském formátu, a to včetně informací v sociálních médiích, přístupné dětem různého věku a schopností a různých komunikačních potřeb. Měly by být přístupné v prostorech (včetně on-line) dostupných dětem – specializované webové stránky nebo linky pomoci. Vzdělávání ohledně práv dětí, a to včetně práva na participaci, jsou povinnou součástí školních osnov. Veřejné informace a vzdělávací programy (ideálně jako součást národní strategie) by měly navíc zvyšovat povědomí o právech dětí na participaci u široké veřejnosti, dětí, mladých lidí, rodičů a odborné veřejnosti. Právo dětí na participaci zahrnuje rovněž jejich právo vytvářet a podílet se na vlastních organizacích.
Zdroj informací (pouze orientační)	Národní strategie věnovaná právům dětí Národní vzdělávací curricula Vládní instituce včetně těch, které jsou zodpovědné za děti a mladé dospělé a komunikaci Veřejná správa zodpovědná za poskytování služeb na lokální úrovni NNO věnující se právům dětí Registrované asociace a sítě dětí a mladých dospělých Kvalitativní průzkum mezi dětmi Data získaná Evropskou Komisí týkající se zapojení dětí do soudních řízení a FRA kvalitativní výzkum na praxi a procesech dětské participace v soudních řízeních
Hodnotící kritéria	Postup plnění indikátoru je možné měřit prostřednictvím následujících kritérií: 0 = Nejsou k dispozici žádné dětem přátelské materiály o právu na participaci 1 = Existují ad hoc veřejné vzdělávací/informační programy o právu dětí na participaci a vytváření asociací 2 = Dětem přátelské informace jsou občas dostupné dětem rozdílného věku a v rozdílných formách (včetně Braillova písma) např. v rámci dětských asociací, služeb, politik, práv, konzultací a vládních postupů 3 = Jsou představeny obsáhlé a dostupné informační programy na téma práva dětí na participaci, včetně zavedení povinné části osnov pro základní a střední školy

Na co se zaměřit u ohrožených dětí:

- ▶ Jsou informace poskytovány v souladu s věkem, jazykovým vybavením a ve formátu dostupném dětem s různými zdravotními omezeními?
- ▶ Jsou informace dostupné dětem rovněž např. v ústavní výchově, vězeních, nemocnicích, detenčních centrech pro žadatele o azyl? Jsou dostupné dětem v odlehlých oblastech?
- ▶ Jsou k dispozici data o dostupnosti informací rozdělaná na základě věku, pohlaví, zdravotních omezení, etnicity apod.?

Vytvoření prostoru pro participaci

8	Děti jsou zastoupeny na veřejných fórech, a to v rámci jejich vlastních organizací, ve školách, na úrovni lokální a regionální samosprávy a v národních institucích
Definice	Děti mají právo účastnit se slyšení, kde se mohou obrátit na příslušné instituce, včetně vlády, a to jak ve školách, na místních, regionálních či národních úrovních (zejména pak prostřednictvím školských rad, dětských rad, dětských parlamentů nebo dětských fór). Tato slyšení (fóra) slouží jako místo, kde děti mohou předložit zodpovědným osobám témata, která je zajímají. Zvláštní pozornost by měla být věnována vysvětlení procesům volby dětí do těchto institucí, jaké děti se jich účastní a jak se podílí na rozhodovacích procesech (tam, kde je to vhodné), v jakých regionech působí a jaké rozhodovací pravomoci mají.
Zdroj informací (pouze orientační)	DG EAC Eurobarometer CIVED Veřejné instituce zodpovědné za lokální služby, NNO a akademický výzkum Národní rada mladých
Hodnotící kritéria	Postup plnění indikátoru je možné měřit prostřednictvím následujících kritérií: 0 = Neexistují žádná fóra, přes která se děti mohou zapojit v rámci škol, na úrovni lokálních, regionálních nebo národních vlád 1 = Existuje Dětská rada nebo parlament, prostřednictvím kterého děti mohou oslovit vládu na národní úrovni 2 = Existuje Dětská rada nebo parlament, prostřednictvím kterého děti mohou oslovit vládu na regionální úrovni 3 = Existují zákonem pověřené dětské rady nebo parlamenty, které se mohou obrátit na řídicí orgány ve školách, na lokálních, regionálních a národních úrovních

Na co se zaměřit u ohrožených dětí:

Jsou data o počtu zapojených dětí rozdělena dle věku, etnicity, národnosti, pohlaví, zdravotních omezení, regionu?

Definice	Všechny veřejné instituce zodpovědné za lokální služby mají k dispozici mechanismy, které jim umožňují konzultovat a získávat zpětnou vazbu od dětí v následujících oblastech: ▶ Vzdělávání a školství ▶ Náhradní péče (např. pěstounská péče, ústavní péče) ▶ Volnočasové aktivity a sport ▶ Kultura (např. muzea, umění) ▶ SPOD ▶ Podpora pro imigranty a žadatele o azyl ▶ Podpora rodiny a předškolní služby Tyto mechanismy mohou zahrnovat hodnocení v podobě dotazníků, které jsou dětem snadno dostupné a upravené pro různé věkové skupiny a původ dětí. Zvláštní pozornost by měla být věnována zhodnocení toho, do jaké míry jednotlivé služby reagují na zpětnou vazbu získanou od dětí. Mají k dispozici např. postupy, jak informovat děti o změnách, které proběhly na základě zpětné vazby, kterou od nich získaly? Ideální by bylo, pokud by děti byly zapojeny do vytváření, implementace a vyhodnocování takových mechanismů.
Zdroj informací (pouze orientační)	Legislativa Veřejné instituce zodpovědné za lokální služby Místní OSPOD Kvalitativní mezi zástupci akademické obce, NNO a dětmi
Hodnotící kritéria	Postup plnění indikátoru je možné měřit prostřednictvím následujících kritérií: 0 = Děti nemají příležitost vyjádřit se k lokální veřejným službám a tyto služby nemají povinnost nabízet příležitost taková vyjádření nabízet 1 = Alespoň dvě z výše uvedených služeb mají nastaven systém pro poskytování zpětné vazby ze strany dětí na poskytované služby 2 = Alespoň čtyři z výše uvedených služeb mají nastaven systém pro poskytování zpětné vazby ze strany dětí na poskytované služby 3 = Všechno z výše uvedených služeb mají nastaven systém pro poskytování zpětné vazby ze strany dětí na poskytované služby

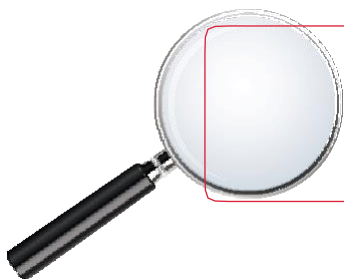

Na co se zaměřit u ohrožených dětí:

- ▶ Jsou tyto mechanismy dostupné všem dětem bez ohledu na věk, zdravotní omezení, národnost (jazyková omezení) atd.?

[illegible]

Definice	Děti a organizace, které je zastupují mají k dispozici zdroje, aby se mohly účastnit monitoringu implementace nástrojů práv dětí. Děti mají příležitost podílet se na tzv. stínovém reportingu nebo mohou připravit vlastní zprávu.
Zdroj informací (pouze orientační)	Monitorovací zprávy připravené dětmi nebo s jejich přispěním Závěrečná pozorování Rady pro práva dětí Závěry příslušných monitorovacích orgánů Rady Evropy, jako jsou např. Evropská rada pro sociální práva, Evropská rada pro prevenci mučení, nelidského nebo ponižujícího chování a trestání, Evropská rada proti rasismu a intoleranci, Skupina expertů na aktivity proti obchodu s lidmi, Komise Lanzarote atd.
Hodnotící kritéria	Postup plnění indikátoru je možné měřit prostřednictvím následujících kritérií: 0 = Neexistují žádné postupy pro podporu dětské participace v monitoringu implementace nástrojů práv dětí 1 = Vybrané děti jsou přizvány k monitoringu dodržování Úmluvy 2 = Názory velké skupiny dětí z různých prostředí k implementaci Úmluvy jsou k dispozici 3 = Dětské organizace jsou podporovány v tom, aby systematicky monitorovaly implementaci Úmluvy a dalších nástrojů práv dětí přijatých daným státem ⁴

Na co se zaměřit u ohrožených dětí:

- Jsou dostatečně zastoupeny děti všech věkových skupin, z minoritních etnických skupin, se zdravotními problémy, bez ohledu na pohlaví a děti jiných národností?

4. In respect of the Council of Europe instruments, where mechanisms other than shadow reporting are used for monitoring implementation, these can be included in the assessment of the extent to compliance with this indicator.

Příloha 1

PŘEHLED 9 ZÁKLADNÍCH POŽADAVKŮ NA ZAJIŠTĚNÍ EFEKTIVNÍ A ETICKÉ PARTICIPACE A NA NĚ NAVÁZANÉ BENCHMARKY

1. požadavek: Participace je transparentní a informativní

- Děti musí mít informace o svém právu na participaci k dispozici v dětem přátelské a přístupné formě. Součástí by měly být informace o tom, jak mohou participovat, proč dostanou příležitost se vyjádřit a jaký to bude mít dopad.
- Toto znamená
 - ▶ Dětská participace má jasný důvod
 - ▶ Děti rozumí tomu, jaký vliv budou mít na rozhodovací procesy
 - ▶ Role a zodpovědnosti zainteresovaných osob jsou jasné a dobře pochopitelné
 - ▶ Děti souhlasí s cíli spojenými s jejich participací

2. požadavek: Participace je dobrovolná

- Děti musí mít možnost se samy rozhodnout, zda se chtějí účastnit a musí dostat informaci, že svou účast mohou kdykoli ukončit. Děti nesmí být nuceny do participace nebo do vyjadřování svých názorů.
- Toto znamená
 - ▶ Děti musí dostat dost času, aby zvážily svou účast a jsou schopné vyjádřit informovaný souhlas
 - ▶ Děti jsou si vědomy toho, že mohou kdykoli ukončit svou účast
 - ▶ Další závazky dětí jsou respektovány (např. práce nebo škola)

3. požadavek: Participace je respektující

- K dětem je potřeba chova se s respektem a dát jim možnost svobodně se vyjádřit. Zaměstnanci by rovněž měli respektovat a chápat rodinné, školní a kulturní zázemí dítěte.
- Toto znamená
 - ▶ Děti mohou svobodně vyjádřit svůj názor a jsou respektovány
 - ▶ Případný výběr dětí se bude řídit demokratickými principy a bude probíhat bez diskriminace
 - ▶ Způsob práce s dětmi přispěje k budování jejich sebeúcty a sebevědomí, díky čemuž budou mít možnost pocítit, že jejich názory a zkušenosti mohou přispět k řešení problémů
 - ▶ Podpora zaměstnanců by měla být využita k získání respektu ze strany dětí a dalších klíčových účastníků

4. požadavek: Participace je relevantní

- Participace by měla být postavena na vlastních znalostech dětí a měly by se zaměřit na oblasti, které jsou relevantní pro jejich vlastní život a lokální souvislosti.
- Toto znamená
 - ▶ Aktivita, na které se děti podílejí jsou relevantní k jejich vlastním zkušenostem, znalostem a schopnostem
 - ▶ Přístupy a metody participace jsou postaveny na lokálních znalostech a praxi
 - ▶ Děti se zapojují způsoby, na úrovních a tempem, které odpovídají jejich schopnostem a zájmům

5. požadavek: Participace je přátelská dětem

— Je potřeba volit postupy přátelské dětem, abychom zajistili, že děti jsou na participaci dobře připraveny a jsou schopny smysluplně přispívat k jednotlivým aktivitám. Jednotlivé postupy a metody participace by měly být navrženy nebo přizpůsobeny věku a schopnostem dětí.

— Toto znamená

- ▶ Kvalitní participace je zajištěna dostatečnými zdroji (včetně časové dotace) a dětem je poskytnuta veškerá potřebná podpora
- ▶ Veškeré metody zapojení jsou vytvořeny ve spolupráci nebo po konzultaci s dětmi
- ▶ Všechny prostory a lokality jsou dětem přátelské a dostupné dětem se zdravotními omezeními a dalšími minoritním skupinám
- ▶ Děti dostanou veškeré dostupné informace v dětem přátelské formě

6. požadavek: Participace je inklusivní

— Ohrožené děti musí mít příležitost zapojit se do participace a tímto způsobem je možné zpochybnit existující diskriminační vzorce. Zaměstnanci musí být rovněž citliví ke kulturním odlišnostem všech zúčastněných dětí.

— Toto znamená

- ▶ Děti nejsou diskriminovány na základě věku, rasy, barvy pleti, pohlaví, jazyka, náboženství, názorů (vč. politických), národnosti, etnicity nebo sociálního původu, vlastnictví, zdravotních omezení, místa narození nebo jiného postavení
- ▶ Měly by být zapojeny děti bez ohledu na své zázemí, což znamená, že je potřeba oslovit děti v jejich vlastní komunitě
- ▶ Participace je dostatečně flexibilní, aby se mohla věnovat potřebám, očekáváním a problémům různých skupin dětí
- ▶ Je potřeba vždy zohlednit věk, pohlaví a schopnosti dětí
- ▶ Participace zpochybňuje existující diskriminační vzorce

7. požadavek: Participace je podpořena vzděláváním pro dospělé

— Zaměstnanci musí mít dostatečné znalosti a zkušenosti, aby mohli facilitovat smysluplnou participaci dětí. Vzdělávání, příprava a trvalá podpora zaměstnanců před zapojením dětí to jednotlivých aktivit je zásadní.

— Toto znamená

- ▶ Všichni zaměstnanci a manažeři chápou důležitost participace dětí a rozumí tomu, proč je potřeba zapojit děti do rozhodovacích procesů nutná
- ▶ Zaměstnancům je poskytováno adekvátní vzdělávání, nástroje a další příležitosti k praxi v participaci
- ▶ Zaměstnancům je poskytována efektivní podpora, supervize a jejich praxe je vyhodnocována
- ▶ Zaměstnanci mohou kdykoli projevit své názory či nejistoty týkající se zapojení dětí a těmto názorům bude věnována konstruktivní pozornost
- ▶ Pomocí náboru, výběru zaměstnanců, jejich rozvoji a předávání dobré praxe se budují specifické technické dovednosti a expertíza
- ▶ Vztahy mezi jednotlivými zaměstnanci, mezi zaměstnanci a manažery jsou postaveny na modelu vzájemného respektu a upřímnosti

8. požadavek: Bezpečná a všímavá k rizikům

— Dospělí, kteří pracují s dětmi mají povinnost o ně pečovat. Zaměstnanci musí udělat veškerá opatření, aby minimalizovali rizika zneužití nebo jiné negativní konsekvence participace zapojených dětí.

— Toto znamená

- ▶ Ochrana dětí je hlavní zásadou při přípravě a organizaci participace
- ▶ Děti, které se participace účastní jsou si vědomy, že mají nárok na bezpečné prostředí bez zneužívání a vědí, kam se obrátit pro pomoc, pokud ji potřebují

- ▶ Práci s dětmi a koordinaci jejich ochrany v průběhu participace zajišťují proškolení a zkušení pracovníci
- ▶ Jsou k dispozici ochranné nástroje pro minimalizaci rizik a prevenci zneužívání
- ▶ Zaměstnanci mají k dispozici strategii ochrany dětí pro všechny části participativního procesu. Všichni zaměstnanci jsou s touto strategií obeznámeni a rozumí jí.
- ▶ Zaměstnanci jsou si vědomi svých právních a etických závazků, které jsou v souladu metodikou ochrany dětí a kodexem chování.
- ▶ Postupy ochrany dětí zohledňují rizika, se kterými se potýkají některé děti a překážky, které musí překonávat, pokud potřebují pomoc
- ▶ Pro využití získaných informací je potřeba souhlas dětí. Pokud jsou některé informace vyhodnoceny jako citlivé, je s nimi takto za všech okolností nakládáno.
- ▶ Pravidla po podávání stížností jsou nastavena tak, aby je děti mohly podat důvěrně. Informace o postupu pro podávání stížností jsou dostupné v relevantních jazykových mutacích a formátech
- ▶ Bez výslovného souhlasu dítěte není možné pořizovat fotografie, videa nebo digitální záznam dětí. Souhlas musí být poskytnut pro jasně definované účely.
- ▶ Zodpovědnost za bezpečnost, dopravu a pojištění je jasně určená a naplánovaná

9. požadavek: Participace je zodpovědná

— Dětem musí dostat zpětnou vazbu na to, jakých způsobem byly jejich názory interpretovány a použity; jakým způsobem ovlivnily výsledné rozhodnutí; a pokud je to vhodné, tak rovněž jak mohou dále participovat na daném tématu.

— Toto znamená

- ▶ Děti se do naší práce zapojují co nejdříve
- ▶ Zaměstnanci a partneři mají zodpovědnost vůči dětem
- ▶ Děti jsou podporovány v tom, aby se podílely na následných opatřeních a evaluaci
- ▶ Děti jsou podporovány, aby své zkušenosti s participací sdílely se svými vrstevníky, svou komunitou a dalšími organizacemi
- ▶ Děti dostanou rychlou a jasnou zpětnou vazbu o tom, jaký dopad má jejich zapojení na výstupy a další kroky
- ▶ Zpětnou vazbu musí dostat všechny zapojené děti
- ▶ Děti poskytnout zpětnou vazbu týkající se jejich spokojenosti s procesem participace a možnosti jejího vylepšení
- ▶ Veškeré chyby, které se v průběhu evaluace objeví jsou uznány, a na základě toho jsou přijaty závazky ohledně toho, jak budou získané zkušenosti využity pro další zlepšení participativních procesů

Příloha 2

PROFIL ZEMĚ: ŠABLONA PRO ZPRÁVU O PROGRESU ZEMĚ V RÁMCI HODNOCENÍ

Tato šablona slouží zemím, které procházejí procesem hodnocení k zaznamenání jejich klíčových zjištění, označení příkladů dobré praxe a dalších kroků, které je třeba učinit. Zemím, které procházejí hodnocením je důrazně doporučeno, aby tuto šablonu používaly pro vlastní potřebu. Kopii prosím pošle Odboru práv dětí Rady Evropy (children@coe.int). Vaše kopie bude využita jako zpětná vazba toho, jakým způsobem je Nástroj používán a jaké jsou výstupy hodnotícího procesu.

Země:				
Datum hodnocení:				
Klíčové stakeholdři zapojení do procesu hodnocení:				
Indikátor	Hodnocení	Poznámky	Příklady dobré praxe (prosíme uveďte příklady a odkazy, které mohou být sdíleny)	Další kroky
Ochrana práva na participaci				
1. Ústava a legislativa zahrnují zákonnou ochranu uplatňování práva na účast na rozhodovacích procesech pro děti a mladé lidi				
2. Právo dětí a mladých lidí na participaci na rozhodovacích procesech je jednoznačně zahrnuto do multioborové národní strategie				
3. Existuje nezávislá, zákonem ustanovená instituce pro práva dětí				

4. Existují mechanismy, které umožňují dětem bezpečně využívat právo na účast v právních a administrativních úkonech				
5. Jsou zavedeny dětem přátelské postupy pro vyřizování stížností				
Podpora práva na participaci				
6. Vzdělávací programy pro odborníky, kteří pracují s dětmi, zahrnují informace o právu dětí podílet se na rozhodovacích procesech				
7. Dětem jsou poskytovány informace k právu na participaci				
Vytvoření prostoru pro participaci				
8. Děti jsou zastoupeny na veřejných fórech, a to v rámci jejich vlastních organizací, ve školách, na úrovni lokální a regionální samosprávy a v národních institucích				
9. Lokálně poskytované služby mají nastavené mechanismy pro získávání zpětné vazby od dětí				
10. Podporu má účast dětí na monitoringu dodržování Úmluvy (vč. Stínového reporting CRC) a relevantních nástrojů a konvencí RE				

ENG

www.coe.int

The Council of Europe is the continent's leading human rights organisation. It comprises 47 member states, 28 of which are members of the European Union. All Council of Europe member states have signed up to the European Convention on Human Rights, a treaty designed to protect human rights, democracy and the rule of law. The European Court of Human Rights oversees the implementation of the Convention in the member states.